СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМИ»

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D1 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма	«Облік, аудит та оподаткування»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Фінансів, банківської справи та страхування
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	4
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	**Бондарук Таїсія Григорівна,** доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування **Федина Віта Віталіївна,** кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/bondaruk-tayisiya-grygorivna/ http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/fedina-vita-vitaliyivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: TGBondaruk@nasoa.edu.ua VVFedyna@nasoa.edu.ua
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонентів професійної підготовки освітньої програми, зокрема «Фінанси».

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
Обсяг	Денна форма навчання					
	5	150	24	30	96	екзамен
	Заочна форма					
	5	150	4	2	144	екзамен

Опис дисципліни	**Навчальна дисципліна: «Бюджетна та податкова системи»** є обов'язковою компонентою навчального плану. **Мета вивчення навчальної дисципліни** полягає у формуванні базових знань щодо функціонування бюджетної та податкової систем, формування фахових компетентностей з питань розвитку

	бюджетної та податкової систем. **Завдання вивчення навчальної дисципліни** полягають у: засвоєнні теоретичних основ формування й використання бюджетних коштів; розумінні засад бюджетного устрою й принципів побудови бюджетної системи; формуванні теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків; оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави; вивчення змісту, сутності, функцій податків та податкових платежів як економічної категорії; визначення принципів побудови податкової системи на рівні держави та особливості її в Україні; ознайомлення з особливостями податкових систем в різних країнах світу. **Формат проведення дисципліни:** лекції, практичні(семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК14. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання. СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
Програмні результати навчання	ПРН02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПРН04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПРН05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту, та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПРН07. Знати механізм функціонування бюджетної і податкової системи України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.
Програма навчальної дисципліни	**Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади функціонування бюджетної системи України** Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету Тема 2. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

	Тема 3. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України Тема 4. Система доходів бюджету Тема 5. Система видатків бюджету **Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні засади функціонування податкової системи України** Тема 6. Теоретичні основи оподаткування Тема 7. Організація податкової системи Тема 8. Податкова політика в системі державного регулювання економіки Тема 9. Податковий механізм Тема 10. Адміністрування податків, зборів і платежів
Методи навчання	Для досягнення навчальних цілей, розвитку особистісних якостей і професійної підготовки здобувачів освіти передбачається застосування різноманітних методів навчання, зокрема: - словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); - наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація); - практичні (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації); - репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові); - стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії, імітації); - контролю і самоконтролю (усні та письмові перевірки, тестування тощо).
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	***Політика щодо академічної доброчесності.*** Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОА є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 26 червня 2026 р., протокол № 15. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА та Положення про академічну доброчесність НАСОА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОА, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми». ***Політика щодо відвідування занять.*** Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час

	самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. ***Політика щодо перескладання.*** Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом. ***Політика щодо оскарження результатів оцінювання.*** Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол від 04 листопада 2025 р. №4).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. №2456-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси : навч. посіб. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text
5. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. №922-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text
6. Фінанси : підручник. / за ред. А.В. Базилюк. Київ: Кондор, 2025. 348 с.
7. Фінанси підприємств : підручник / Н. Б. Ярошевич. – Львів : «Новий Світ-2000», 2026. – 316 с.

Допоміжна:

1. Бондарук Т. Г. Фіскальна політика в умовах воєнного стану як фактор економічного розвитку територій. *Ефективна економіка.* 2022. № 12. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/872
2. Бондарук Т. Г. Фіскальна політика України як чинник сталого розвитку територій в умовах воєнного стану. *Економічні горизонти.* 2023. № 3(25). С. 57-67. URL: http://eh.udpu.edu.ua/article/view/286686
3. Бондарук Т. Г., Богріновцева Л. М., Бондарук О. С. Методологічні підходи до оптимізації боргової політики України в контексті фінансової безпеки. Статистика України. 2025. № 1. С. 13-24. URL: https://irb.nasoa.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8c2222da-579e-49b1-a729-6432182b37e7/content
4. Бондарук Т. Г., Онишко С. В. Методологічні домінанти до фінансового забезпечення регіонального розвитку в умовах післявоєнного відновлення. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. Спеціальний випуск.* 2024. С.5-17. URL: https://ir.nasoa.edu.ua/items/40c2810a-d261-48a8-b919-604e3d77c3df/full
5. Бондарук Т. Фіскальна політика поствоєнного економічного відновлення та її вплив на розвиток економіки територій. *Економічні горизонти*. 2024. №2-3(28). С. 179–189. https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(28).2024.309548

6. Бондарук Т., Чеховська М., Бондарук О. Економічна безпека України під час військових дій: виклики та шляхи протидії. *Економічні горизонти.* 2024. №1(27). С. 129–141. URL: https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(27).2024.299201

7. Бондарук Т.Г. Місцеві бюджети у контексті вирішення завдань воєнного часу та забезпечення відновлення економіки територій. *Ефективна економіка.* 2024. № 10. https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4821

8. Бондарук Т.Г. Проблеми формування фіскальної політики економічного розвитку територій в умовах воєнного стану. *Інноваційно-інвестиційний механізм забезпечення конкуренто-спроможності країни:* кол. моногр. / за заг. ред. О. Л. Гальцової. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2022. С. 5-21. URL: https://library.nlu.edu.ua/images/POLN_TEXT/SENMK/IIMZKK.pdf

9. Бондарук Т.Г., Богріновцева Л.М. Роль ринку цінних паперів як джерела фінансування державного боргу. *Інтернаука. Серія: Економічні науки.* 2023. №7. URL: https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16905405619086.pdf

10. Онишко С.В., Бондарук Т.Г. Методологічні домінанти дослідження фінансової поведінки в умовах парадигмальних змін у фінансових відносинах. *Ефективна економіка.* 2025. №3. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.2

11. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23 лютого 2006 р. №3480-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text

12. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 грудня 2021 р. №1953- IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text

13. Стратегія розвитку фінансового сектору України. 2023. 54 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=4

14. Фінанси: підруч. / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, О. В. Любкіна, О. Д. Рожко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. І. О. Лютий. 2-ге вид, допов. та перероб. Київ: ЗУНУ, 2023. 715 с.

15. Фінанси: підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка, 2024. 632 с.

16. Юрчишена Л. В. Податкова система: навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів та контролю якості засвоєння навч. матеріалу з дисципліни. Вінниця, 2018. 230 с.

17. Bondaruk T., Medynska T., Nikonenko U., Melnychuk I., Loboda N. Fiscal policy as a guarantee of sustainable development under military conditions. *International Journal of Sustainable Development and Planning.* 2023 Vol. 18. № 4. Pp. 1097-1102. URL: https://doi.org/10.18280/ijsdp.180412; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219844998 ***(Scopus)***.

18. Bondaruk T., Momotiuk L., Zaichko I. Budgetary policy of Ukraine in time of challenges and its impact on financial security. Statistics in transition new series and Statistics of Ukraine. *Joint Special Issue: A New Role for Statistics.* 2023. Vol. 23. № 5. Pp. 185-208. URL: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219844998 ***(Scopus)***.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: https://dasu.gov.ua/
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: https://www.treasury.gov.ua/
4. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: https://tax.gov.ua/
5. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: https://www.dcz.gov.ua/
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.
7. Офіційний сайт електронної системи публічних закупівель Prozorro. URL: https://prozorro.gov.ua/

8. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL:http://budget.rada.gov.ua/.

9. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: http://www.me.gov.ua/.

10. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: http://www.minregion.gov.ua.

11. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/

12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/

13. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua

14. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: http://www.nssmc.gov.ua.

15. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: https://www.pfu.gov.ua/

16. Офіційний сайт Рахункової палати. URL: http://rp.gov.ua/home/

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Бюджетна та податкова системи» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Денна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	Максимум – 5 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль №1	Максимум – 10 балів
	Модульний контроль №2	Максимум – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимум – 30 балів
Заочна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	-
	Модульний контроль №1	Максимум – 35 балів
	Модульний контроль №2	Максимум – 35 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимум – 30 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Критерії оцінювання поточного контролю

Поточний контроль проводиться викладачем на практичних заняттях протягом семестру шляхом перевірки завдань за кожною темою курсу (всього 50 балів за семестр).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, статті, реферати, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів та виступи на наукових заходах;
- інші види творчих та групових завдань.

Практичні заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на практичному занятті. Робота на практичному занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 5 балів. Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичних занять у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1-3	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання модульного контролю

Формою модульного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюються від 0 до 10/35 балів.

Розподіл балів в межах модульних контрольних робіт

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання (денна/заочна форма)
Тестові завдання закритої форми	10 (35×0,29) / 35 (35×1)
Всього	10 / 35

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є екзамен, який проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюється від 0 до 30 балів.

Розподіл балів в межах підсумкового контролю

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Тестові завдання закритої форми	30 (50×0,6)
Всього	30

Критерії оцінювання тестових завдань закритої форми

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач дав правильні відповіді на 90-100% тестових запитань	27-30
Здобувач дав правильні відповіді на 82-89% тестових запитань	23-26
Здобувач дав правильні відповіді на 74-81% тестових запитань	20-22
Здобувач дав правильні відповіді на 64-73% тестових запитань	17-19
Здобувач дав правильні відповіді на 60-63% тестових запитань	15-16
Здобувач дав правильні відповіді менше ніж на 60% тестових запитань	0-14

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен		**Оцінка**	**Пояснення**
Відмінно	**90-100**	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
Добре	**82-89**	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при

			вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
Задовільно	**64-73**	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Незадовільно	**35-59**	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування. Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.